

**YARGITAY
10. HUKUK
DAİRESİ**

**Esas No. 2008/20370
Karar No. 2009/5184
Tarihi: 26.03.2009**

**İlgili Kanun / Madde
506.S.SSK/60**

-
- **YAŞLILIK AYLIĞININ GEÇ BAĞLANMASI**
- **GEÇ BAĞLANMA NEDENİYLE UĞRANILAN ZARARIN SAPTANMASI**
- **GEÇ BAĞLANAN YAŞLILIK AYLIĞINA UYGULANACAK FAİZİN BAŞLANGICI**
-

OZETİ: Davada uyuşmazlık, yaşlılık aylığının geç bağlanması nedeniyle davacının uğradığı zararın kapsamının diğer bir anlatımla zarar miktarının saptanması yönteminin belirlenmesi noktasında toplanmaktadır.

Zararın kapsamının saptanmasında Kurum işleminin niteliği ile davacının istek ve amacının gözönünde tutulması gerekir. Hal böyle olunca davacının mal varlığında husule gelen zarar, davacıya bağlanması gereken yaşlılık aylığıdır. Ayrıca, "alacaklının nakdinden bir süre için yoksun kalması nedeni ile, nakdin kullanılması olanağını borçluya bırakması karşılığında, elde ettiği, miktarı kanun ya da hukuki işlem ile belirlenmiş, para borçları açısından özel olarak düzenlenen, tahsil için zararın ve kusurun varlığı şart olmayan bir tür tazminat, bir medeni semere" olarak tanımlanan faiz kavramı kapsamındaki "muhtemel zararların giderilmesi amacıyla doğrudan doğruya yasa koyucu tarafından öngörülmüş bir karşılık olup, talep edilebilmesi için gerçekten bir zarar görülmüş olmayan faiz"

olarak belirlenen temerrüt faizi de zarar içinde mütalaa edilmelidir. Davacının asıl alacağı tahsili sırasında açıkça faiz hakkını saklı tutması(ihtirazı kayıt) karşısında davalı Kurumun yasal faizle sorumlu tutulacağı açıktır.

Öte yandan; faiz alacağına ilişkin davalarda, faiz başlangıç tarihinin; tahsis talebinin 506 sayılı Kanununun 116. maddesinde yazılı üç aylık sürenin sona ermesinden önce reddedilmesi halinde Kurumun red tarihi, üç aylık sürenin sona ermesinden sonra reddi veya cevapsız bırakılması halinde üç aylık sürenin sona erdiği gün olarak ve Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 161. maddesi de dikkate alınarak belirlenecek tarih esas alınarak tespiti gerektiği halde yazılı şekilde ilk yaşlılık aylığının ödenmesi gereken tarihin faiz başlangıcı kabulü isabetsizdir

Davacı, yaşlılık aylıklarının geç ödenmesi ve özel sağlık sigortası yaptırmak zorunda kalması nedeniyle uğradığı maddi zararın yasal faizi ile birlikte tahsiline karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme, usule ilişkin bulunan bozma ilamına uymak suretiyle ilâmında belirtildiği şekilde isteğin kabulüne karar vermiştir.

Hükmün, davalı Kurum Avukatı tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi Alparslan Koçak tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

Davacının 25.01.1999 tarihinde 506 sayılı Kanun kapsamında yaşlılık aylığı tahsis talebinde bulunması üzerine, çakışan Bağ-Kur sigortalılığı ve buna bağlı olarak prim borcu bulunduğu gerekçesiyle, SSK tarafından tahsis talebi beklemeye alınmıştır. Davacının açtığı yaşlılık aylığına hak kazandığının tespitine ilişkin dava sonunda; çakışan SSK isteğe bağlı sigortalılığının iptaline ve davacıya, sadece SSK sigortalılığı ile 02.01.1999 dan itibaren yaşlılık aylığı bağlanmasına

hükmedilmiş, SSK tarafından 25.01.2005 tarihinde -faizler yönünden ihtirazi kayıtlı- birikmiş aylıkları ödenmiştir. Davacı, işbu davada; aylıkların ödeme tarihlerinden itibaren faizinin ve tahsis talep tarihi ile tahsis tarihi arasında özel bir sigorta şirketine ödediği sağlık sigortası primlerinin tahsiline karar verilmesini istemiştir. Mahkemece, her iki talebin kabulüne hükmedilmiştir.

Davada uyumsuzluk, yaşlılık aylığının geç bağlanması nedeniyle davacının uğradığı zararın kapsamının diğer bir anlatımla zarar miktarının saptanması yönteminin belirlenmesi noktasında toplanmaktadır.

Zararın kapsamının saptanmasında Kurum işleminin niteliği ile davacının istek ve amacının gözönünde tutulması gerekir. Hal böyle olunca davacının mal varlığında husule gelen zarar, davacıya bağlanması gereken yaşlılık aylığıdır. Ayrıca, "alacaklının nakdinden bir süre için yoksun kalması nedeni ile, nakdin kullanılması olanağını borçluya bırakması karşılığında, elde ettiği, miktarı kanun ya da hukuki işlem ile belirlenmiş, para borçları açısından özel olarak düzenlenen, tahsil için zararın ve kusurun varlığı şart olmayan bir tür tazminat, bir medeni semere" olarak tanımlanan faiz kavramı kapsamındaki "muhtemel zararların giderilmesi amacıyla doğrudan doğruya yasa koyucu tarafından öngörülmüş bir karşılık olup, talep edilebilmesi için gerçekten bir zarar görülmüş olmayan faiz" olarak belirlenen temerrüt faizi de zarar içinde mütalaa edilmelidir. Davacının asıl alacağı tahsili sırasında açıkça faiz hakkını saklı tutması(ihtirazi kayıt) karşısında davalı Kurumun yasal faizle sorumlu tutulacağı açıktır.

Ancak, davacı ayrıca BK. nun 105. maddesine dayalı olarak bir miktar para borcunun ödenmesindeki gecikme sebebiyle geçmiş günler faizi ile karşılanamayan zararın tahsilini istemiştir ki; Kanundaki ifadesi ile, istenen "munzam zarar"dır.

Kural olarak BK. 105 maddesi sözleşme dışı sorumluluk hallerinde de uygulanacağı kabul edilmektedir. Kuşkusuz alacaklı, para borcunun vaktinde ifa edilmemesi yüzünden uğradığı zarar, yasal temerrüt faizinden fazla ise, aradaki farkın ödenmesini de borçludan isteyebilir. Bu ek (munzam) zarar alacaklısı öncelikle temerrüde uğrayan asıl alacağın varlığını, bu alacağının geç ifa edilmesinden dolayı faizle karşılanamayan zararını ve miktarını zarar ile borçlu temerrüdü arasındaki uygun illiyet bağıını ispat etmek durumundadır. Borçlu, ancak temerrüdündeki kusursuzluğunu kanıtlamakla sorumluluktan kurtulabilir.

Davaya konu olayımızda, munzam olarak istenen, para borcunun ödenmemesi nedenine dayalı bir zarar değildir. İstek, davacının taleple tahsis arasındaki dönemde sağlık sigortası imkânlarından yararlanamamasından kaynaklanan bir zarara ilişkindir. Munzam zararın gerçekleşmiş, ölçülebilir ve somut(gerçek) bir zarar olması gerekirken, davacının bu kapsamda değerlendirilebilecek somut sağlık harcamaları dışında, kendisi ve tüm aile bireyleri için yaptırdığı muhtemel zararları önlemeye matuf, özel sağlık sigortasının primlerini talep ettiği anlaşılmaktadır. Bu durumda davacının faizi aşan zararından söz edilemeyeceğinden munzam zarara ilişkin davanın reddi gerekirken, eksik inceleme ve yanılığılı değerlendirme

sonucu, yazılı şekilde kabulü yönünde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

Öte yandan; faiz alacağına ilişkin davalarda, faiz başlangıç tarihinin; tahsis talebinin 506 sayılı Kanununun 116. maddesinde yazılı üç aylık sürenin sona ermesinden önce reddedilmesi halinde Kurumun red tarihi, üç aylık sürenin sona ermesinden sonra reddi veya cevapsız bırakılması halinde üç aylık sürenin sona erdiği gün olarak ve Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 161. maddesi de dikkate alınarak belirlenecek tarih esas alınarak tespiti gerektiği halde yazılı şekilde ilk yaşlılık aylığının ödenmesi gereken tarihin faiz başlangıcı kabulü isabetsizdir.

O halde, davalı Kurum vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, 26.03.2009 gününde oybirliğiyle karar verildi.